

Duvha la mabebo a Phikhokho

Tshivenda

Harold Gondwe

Duvha la mabebo a Phikhokho

Yo ñwalwa nga Harold Gondwe
Mufanisi Karen Ahlschläger

Yo ñalutshedzelwa nga Constance Mukondoleli Nembaha

Phikhokho yo vha i tshi khou dzudzanya vhuṭambo ha mabebo ayo. Yo vha i tshi khou humbula u i ita vhuṭambo uvhu nga nḽila yo fhambanaho na vhuṅwe vhuṭambo ha mabebo.

“Ahaa! Ndo wana tshithu tshine vhathu vha do
amba nga vhuṭambo uvhu.” Ndi Phikhokho
i tshi khou vula mafhafha ayo i tshi khou
dzunguluwa.

Phikhokho i diḥelwa u diḥudza na u diṭongisa
nga u ṭana mathenga ayo a mivhalavhala ya u
naka.

“A thi nga rambi phukha dzoṭhe, ndi khou ṭoda
phukha dzire na mathenga, uri ri tshi tshina ri
vhe ri khou ṭana lunako lwa mathenga ashu.
Ndi nga ndi khau diḥhona, ndo ṭharamudza
phapha na mathenga oṭhe.

Phikhokho ya thoma u n̄walela phukha dzoṭhe ine ya khou ṭoda u dzi ramba: khuhu, masekwa, khanga na gwede. Thambo yo amba uri mueni munwe na muṇwe a ḍe na ṭhama yawe, hu ambariwe zwitshena fhedzi. Hu ḍo vha na muṭaṭisano wa u tshina.

Vha no ḍo wina vha ḍo wana mpho i mangadzaho. Ha vuwa dzhatsha ḷa u ṭoda zwiambaro zwitshena.

“Ndi khou dinwa ngauri ndi tea u renga zwiambaro zwitshena, zwine nda do zwiambara tshifhinga tshiṭuku,” hu amba khuhu yo sinyuwa.

“Ndi nga ḡi ṭuwa na inwi musi ni tshi yo renga ngauri a ni koni u nanga zwiambaro zwavhuḡi,” hu amba sekwa ḡi tshi khou sea khuhu.

“A thi na thaidzo na zwiambaro zwitshena,
hezwi zwi amba uri ndi ɔ vha muwini, ndi ɔ
vha ndo naka luñwe.” Ndi sekwa ʘ tshi amba
nga u ɔihudza.

Vha tshi kha ɔ̃ amba, tshibode tsha mbo ɔ̃ bvelele! "Ha!oo! Naa ni khou amba nga ha mini? Hu na zwiŋwe zwi no khou ni dina?" Hu vhudzisa tshibode.

"Zwine ra khou amba a zwi ni kwami, a no ngo rambiwa vhuṭamboni ngauri a ni na mathenga." Ndi khuhu i no ralo.

"Zwino ni songo vhuya na ɔ̃ didina na ɔ̃ da vhuṭamboni, a ni murado wa muṭa washu." Ndi sekwa li tshi khou ɔ̃ dadzisa.

Ho vha hu tshi pfala vhuṭambo fhedzi hafha ɔ̃ doroboni, tshibode tsha ɔ̃ toda nɔ̃dila ine tsha nga kona u dzhenela vhuṭambo hovhu naho tshi songo rambiwa.

Tshibode tsha qivhudza uri, "Ndi khou ya vhuṭamboni, a hu na a no ḡo nkhumisa. Ndi ḡo vha ndo no vha nga ngomu phathini musii vha tshi mmbona."

“Ni khou zwi pfa zwavhudi zwine na khou amba, ni songo dishonisisa hone ni tshi zwi divha uri a no ngo rambiwa. Hone ndi nga’ni ni tshi khou toda u ya.” Ndi mmbwa i tshi khou lingedza u tsivhudza tshibode.

“Vho mmbwa, kha vha thetshelese hafha, a tho ngo humbela muhumbulo wavho, a thi divhi na zwine vha khou amba, ndi khou humbela uri vha fhumule!”

“Ndi nga ndi a zwi vhona vha tshi khou ni pandela ni sa athu na u la na tshiliwa na tshithihi.” Hu amba mmbwa i tshi khou setshela fhasi i tshi khou sia tshibode tshi tshi kha di humbula ndila ya khwine ya u dzhenela vhuṭambo.

Tshibode tsha thoma u vhamba maano uri tshi dzhenele vhuṭambo. Tsho itela zwithu zwatsho tshiphirini ngauri tsho vha tshi sa todi zwi tshi divhea.

“Tshibode tshi khou ɬoɬa u ɖi shonisisa u ya vhuɬamboni tshi songo rambiwa ni a ɖivha? Ndi mmbwa i tshi khou amba na tshimange.”

“Tshi litsheni tshi a ɖivha zwine tsha khou ita. A thi khou ɬoɬa u ɖi dzhenisa khazwo.” Ndi tshimange tshi no ralo.

“Ndi khou ni vhudza nɛ, ri ɖo vhona zwithu kha hovhu vhuɬambo.” Ndi mmbwa i tshi khou ɬuwa tsini na tshimange.

Duvha lihulu la swika, phukha dzo vha dzo diela. Dzo ɖa vhuɬamboni dzo fhelekedzwa nga ɬhama dzadzo.

Tshibode tsha nangavhedza tsha dzhena vhuṭamboni, tsho pennda tshifhaṭuwo tshoṭhe tsho ambara masiki. Zwo mangadzaho tsho vha tshi tshi vhonala ungari tshi na phapha dzi no fana na dza sekwa. Tsha dzhena tshi tshi diṭongisa.

Vhuṭambo ha thoma, phikhokho ya hoṭolela fhasi, ya rwa ngilasi nga lebula i tshi fhumudza phosho.

“Ndi khou humbela uri hu fhungudziwe muungo wa muzika.” Khanga ya fhungudza muungo ngauri ho vha hu tshi khou shumisiwa disiki.

“Ndi khou livhuwa khonani dzanga no ḁa u pembela na nṅe nga vhuṭambo ha mabebo anga. Hu na zwiliwa zwinzhi zwine ni nga si zwi fhedze. Zwa sala ni ṭuwe nazwo hayani.” Phikhokho yo amba nga u ḁihudza.

“Tsha u fhedzisela, ri ḁo vha na muṭaṭisano wa u tshina, a no ḁo wina u ḁo wana pfufho i no mangadza i bvaho kha nṅe.”

Zwiambi zwa amba zwi tshi tamela phikhokho
mashudu nga heli ḍuvha ɭa vhuṭambo ha
mabebo. Zwiɭiwa na zwinwiwa zwo ḍiswa.

Zwa vha zwavhudi. Mafheleloni, vha imba
luimbo lwa ḍuvha ɭa mabebo.

Tshifhinga tsha u tshina tsha swika. Khanga yo vha i na nyimbo nnzhi dze muñwe na muñwe a vha a tshi khou tshina. Ha mbo imbiwa luimbo lu no pfi “Jerusalema”.

Vhathu vhothe vha takuwa vha ima, muñwe na muñwe a tshi khou sumbedza zwikili zwawe zwa u tshina. Tshibode tsha ri, “Na nne a thi sali, holu luimbo ndi lu funa nga maanda.”

Ndi tshifhinga tsha sekwa jari, “Ndi nga tshina na inwi?”

Tshibode tsha fhindula nga dakalo. “Ndi kale ndo lindela heji duvha,” hu amba tshibode vha tshi khou tshina vho farana.

Zwenezwi tshibode na sekwa vhe kati na u tshina, dziñwe phukha dzo vha dzi tshi khou vha vhandela zwanda. Zwo vha zwi khagala uri vha do wina hoyu mutatisano.

Sekwa lo vha li tshi khou toda u ita misumbedzo, la takula tshibode nga mafhafha atsho.

Muñwe na muñwe a kanuka musu mafhafha phapha dzi tshi wela fhasi. Tshibode tsha lingedza u dzi fara, tsha vha tsho no lenga ngauri tshibode tsho vha tsho no vhonololwa.

Ha vha na phosho, “Itshi tshibode tshi khou diita sekwa tsha ḁa vhuḁamboni?” Phukha dzo amba izwi dzi tshi ḁoda u rwa tshibode.

Tshibode tsha shona tsho ḁhavhiwa nga dzi ḁthoni, tsha tama na fhasi hu tshi nga vulea ha tshi mila.

“Ibvai u ḁuwe! Roḁthe ri sa athu u rwa,” hu amba gwede lo imisa tshanda li tshi ḁoda u fara tshibode nga phapha dzo salaho, li tshi ḁoda u posa tshibode nḁa.

“Muñwe na muñwe a thetshelesa. Heyi ndi nḽu yanga! A hu na a no ḽo rwa tshibode, ni khou zwipfa!” Ndi phikhokho i tshi pfela tshibode vhuḽungu.

Tshibode tsho tou tshetee! Tsho vha tshi tshi khou ḽivhudzulela muya nga masiki we tsha vha tsho u ambara.

“Ndi khou hambela pfarelo, ndi a ḽi sola.”
Ndi tshibode tshi tshi hambela pfarelo.

Mmbwa na zwimange zwo vha zwi tshi khou
tšolela nga fasiṭere zwi khou sea nga maanḁa
zwi tshi tšavha mukosi, “Tshibode, zwo u lugisa,
u songo tsha ya vhuṭamaboni u songo
rambiwa!”

U DZHIELA NTHA

Yo nwalwa nga

Harold Gondwe

Mufanisi

Karen Ahlschläger

Mudzudzanyi

Mavis Ndlovu

Muoli

PixelPing Design

Muḽalutshedzeli

Constance Mukondeleli Nḽembahe

Mukhwaḽhisedzi wa vhuḽi

Tshililo Nḽetshandama

ISBN 978-0-638-00820-3

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

